

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, sjukförsäkringslagen och vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, sjukförsäkringslagen samt tretton andra förmånslagar som Folkpensionsanstalten verkställer ändras. Därtill föreslås att bestämmelsen om jämkat förmånsbelopp för arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa förtydligas.

Det föreslås att bestämmelsen om rehabiliteringspenningen för unga upphävs. Enligt förslaget ska den målgrupp bestämmelsen gäller preciseras och i fortsättningen omfattas av den lagstadgade grunden för yrkesinriktad rehabilitering som ordnas av Folkpensionsanstalten. Därmed ska beslut om yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringspenning meddelas på den grunden.

Det föreslås också att bestämmelsen om rehabiliteringsunderstödet enligt prövning upphävs.

Vidare föreslås det att bestämmelserna som gäller betalningsperioder för rehabiliteringspenning ändras.

Därtill föreslås det att det till sjukförsäkringslagen fogas bestämmelser om meddelande av beslut om dagpenningförmån samt om avbrytande eller minskning av utbetalningen av dagpenningförmån på grund av förändrade förhållanden.

Dessutom föreslås det att Folkpensionsanstalten ska tillämpa förvaltningslagen på rättelse av sakfel i enlighet med vad som föreskrivs i respektive förmånslag. Enligt förslaget ska Folkpensionsanstalten kunna rätta ett sakfel till en parts nackdel utan partens samtycke, om felet är uppenbart och har orsakats av partens eget förfarande. Om det däremot är fråga om en situation där det har tillkommit en ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet, ska Folkpensionsanstalten enligt förslaget i stället för förvaltningslagen tillämpa de gällande bestämmelserna i förmånslagarna.

Lagarna avses huvudsakligen träda i kraft den 1 augusti 2026. Bestämmelsen om betalningstiderna för rehabiliteringspenning avses dock träda i kraft den 1 april 2027.

1.

Lag

om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 20 § och 30 §, samt
ändras 7 a § 4 mom., 17 § 3 mom., 21 §, 23 § 2 mom., 24 § 1 mom., 37 § 1 mom., 43 § 5 och 6 mom., 46 § 2 mom., 49 § och 57 §,
av dem 7 a § 4 mom., 23 § 2 mom., 24 § 1 mom., 37 § 1 mom. och 43 § 5 mom. sådana de lyder i lag 730/2024, 21 § sådan den lyder i lag 1309/2016 och 46 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1240/2023, samt
fogas till 6 § ett nytt 5 mom. och till 46 § ett nytt 4 mom. som följer:

6 §

Ordnande av yrkesinriktad rehabilitering

I fråga om sökande som inte fyllt 20 år beaktas vid bedömningen därtill möjligheterna för att rehabiliteringen ska tillförsäkra den sökande yrkesinriktade rehabilitering och främja hans eller hennes sysselsättning.

7 a §

Ordnande av yrkesinriktad rehabilitering för unga

Med avvikelse från 1–3 mom. har den försäkrade dock inte rätt till yrkesinriktad rehabilitering för unga, om han eller hon arbetar som löntagare eller företagare på deltid eller heltid.

17 §

Allmänna förutsättningar

Rehabiliteringspenning beviljas för rehabiliteringstiden i enlighet med 18 och 19 §.

21 §

Rehabiliteringspenning för rehabilitering utomlands

Rehabiliteringspenning kan även beviljas för rehabilitering utomlands. Förutsättningen för beviljande av rehabiliteringspenning är att den rehabilitering som ges utomlands uppfyller förutsättningarna enligt 16 § för ersättning eller att det är fråga om rehabiliteringsverksamhet som baserar sig på en lag eller bestämmelse som nämns i 18 § 1 eller 4 mom. eller om en rehabiliteringskurs som till sitt innehåll motsvarar sådan verksamhet och finansieras med medel av penningsspelsbolagets avkastning enligt 17 § i lotterilagen.

23 §

Betalning av rehabiliteringspenning

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. betalas rehabiliteringspenning, med undantag för karenstiden enligt 25–27 §, för den tid som rehabiliteringsklienten deltar i utbildning som ordnas som yrkesinriktad rehabilitering, för annan yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § för personer utanför arbetslivet och för yrkesinriktad rehabilitering av unga enligt 7 a §, med undantag för coachningstjänster, om klienten är förhindrad att utföra något annat arbete som kan jämföras med huvudsyssla än sådant som ingår i rehabiliteringen.

24 §

Rehabiliteringspenning för väntetid och mellanliggande tid

Rehabiliteringspenning kan också betalas för den tid då rehabiliteringsklienten väntar på att rehabiliteringen ska börja (*väntetid*) samt för tiden mellan rehabiliteringsperioder (*mellanliggande tid*), om det behövs för att trygga att en i 6 eller 7 a § avsedd yrkesinriktad rehabilitering framskrider samt för att trygga att rehabiliteringsklienten får sin försörjning. Rehabiliteringsklienten har rätt till rehabiliteringspenning för väntetiden och den mellanliggande tiden om han eller hon inte under samma tid får utkomst av exempelvis arbete.

37 §

Partiell samordning av inkomster

Om en rehabiliteringsklient under utbildning som ordnats som yrkesinriktad rehabilitering har löne- eller företagarinkomster, ska dessa inkomster dras av från den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid, till den del de överstiger det belopp av rehabiliteringspenningen som fastställs i enlighet med 32 § 3 mom. multiplicerat med tjugofem. Vid samordningen ska löneinkomsterna enligt betalningsdagen terminsvis hänföras till den tid för vilken rehabiliteringspenning beviljas.

43 §

En rehabiliteringsklients skyldighet att lämna uppgifter

Den som får rehabiliteringspenning ska utöver sådana förändringar som avses i 3 mom. anmäla att han eller hon får pension eller lagstadgad ersättning för inkomstbortfall eller någon annan motsvarande förändring i förhållandena som den försäkrade borde ha uppgett när han eller hon ansökte om förmånen. Den som får rehabiliteringspenning inom ramen för utbildning som ordnas som yrkesinriktad rehabilitering är skyldig att uppge också sådana inkomster under utbildningen vilka kan påverka rehabiliteringspenningens belopp eller rätten till rehabiliteringspenning. Om Folkpensionsanstalten med stöd av denna lag har fått vetskap om en sådan förändring i förmånstagarens förhållanden som påverkar eller kan påverka en förmån som beviljas eller betalas till den försäkrade, kan Folkpensionsanstalten avkräva den försäkrade en utredning om de förändringar som skett i förhållandena.

Närmare bestämmelser om den utredning som krävs får utfärdas genom förordning av statsrådet.

46 §

Betalning av rehabiliteringsförmån och rehabiliteringspenningförmån samt kostnadsersättning

Rehabiliteringspenning utbetalas till ett av förmånstagaren angivet konto inom Europeiska unionen. Enskilda förmånsposter kan betalas på annat sätt, om det inte är möjligt att betala in dem på ett konto eller om förmånstagaren anför godtagbara särskilda skäl för ett annat betalningsätt.

Närmare bestämmelser om rehabiliteringspenningens betalningsperioder utfärdas genom förordning av statsrådet.

49 §

Avbrytande eller minskning av förmån på grund av förändrade förhållanden

UTKAST

Utbetalningen av en rehabiliteringsförmån eller rehabiliteringspenningförmån kan tillfälligt avbrytas eller beloppet av den rehabiliteringspenningförmån som ska betalas minskas, om det på grundval av ändrade förhållanden eller någon annan orsak är uppenbart att mottagaren inte längre har rätt till förmånen eller att förmånsbeloppet borde minskas. Förmånstagaren ska omedelbart underrättas om avbrytandet eller minskningen, och beslutet ska ges utan dröjsmål.

57 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003). På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 17 kap. 5 § och
fogas till 15 kap. en ny 2 a och en ny 21 § som följer:

15 kap.

Verkställighet

2 a §

Beslut som gäller dagpenningförmåner

Folkpensionsanstalten ska ge sökanden ett skriftligt beslut i ärenden som gäller beviljande, förvägrande, justering, indragning eller återkrav av en dagpenningförmån. Den sökande ska även ges ett skriftligt beslut om betalning av en dagpenningförmån till välfärdsområdet så som föreskrivs i 15 kap. 12 § samt om betalning av förmånen till arbetsgivaren så som föreskrivs i 15 kap. 10 §.

Något beslut behöver inte ges om justeringen av en förmån beror uteslutande på en indexjustering eller någon annan motsvarande grund som följer direkt av lag eller förordning, om inte sökanden särskilt yrkar på ett beslut. Sökanden ska begära ett beslut om indexjustering eller en justering av förmånen under utbetalningstiden som beror på någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning inom 30 dagar efter att sökanden har delgetts justeringen.

21 §

Avbrytande eller minskning av dagpenningförmån på grund av förändrade förhållanden

Utbetalningen av en dagpenningförmån kan tillfälligt avbrytas eller beloppet av förmånen som ska betalas ut minskas, om det på grundval av ändrade förhållanden eller någon annan orsak är uppenbart att mottagaren inte längre har rätt till dagpenningförmånen eller att förmånsbeloppet ska minskas. Förmånstagaren ska omedelbart underrättas om avbrott och minskning, och beslutet om förmånen ska meddelas utan dröjsmål.

17 kap.

Sökande av ändring

5 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen. På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 31 § i lagen om underhållsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om underhållsstöd (580/2008) 31 § som följer:

31 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003). På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

4.

Lag

om ändring av 39 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) 39 § som följer:

39 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003). På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

5.

Lag

om ändring av 81 § i folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen (568/2007) 81 § som följer:

81 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003). På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

6.

Lag

om ändring av 15 d § i barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i barnbidragslagen (796/1992) 15 d §, sådan den lyder i lag 1329/2003, som följer:

15 d §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen. På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

7.

Lag

om ändring av 22 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) 22 d §, sådan den lyder i lag 1330/2003, som följer:

22 d §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen. På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

8.

Lag

om ändring av 21 a § i militärunderstödslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i militärunderstödslagen (781/1993) 21 a §, sådan den lyder i lag 1324/2003, som följer:

21 a §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen. På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

9.

Lag

om ändring av 28 § i lagen om garantipension

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om garantipension (703/2010) 28 § som följer:

28 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003). På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

10.

Lag

om ändring av 4 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 4 kap. 5 §, sådan den lyder i lagarna 1300/2023 och 49/ 2026, som följer:

4 kap.

Jämkade och minskade arbetslöshetsförmåner

5 §

Jämkat förmånsbelopp

Av förmånstagarens inkomst påverkar 50 procent inte arbetslöshetsförmånen. Den jämkade arbetslöshetsförmånen räknas ut så att det från förmånen för en helt arbetslös person dras av de 50 procent av inkomsten som påverkar förmånsbeloppet.

Den inkomstrelaterade dagpenning som betalas för jämkningsperioden är dock

- 1) sammanräknad med hans eller hennes inkomst högst lika stor som den lön som ligger till grund för hans eller hennes inkomstrelaterade dagpenning, likväl
- 2) minst samma belopp som personen i fråga skulle ha rätt att få, om den jämkade inkomstrelaterade dagpenningen var lika stor som grunddelen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 20 § i lagen om tolkningstjänst för handikappade personer

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (133/2010) 20 § som följer:

20 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003). På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

12.

Lag

om ändring av 40 § i lagen om handikappförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handikappförmåner (570/2007) 40 § som följer:

40 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003). På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

13.

Lag

om ändring av 38 § i lagen om allmänt bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2007) 38 § som följer:

38 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003). På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

14.

Lag

om ändring av 39 och 43 § i lagen om allmänt stöd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om allmänt stöd (48/2026) 43 §, samt
ändras 39 § som följer:

39 §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen (434/2003). På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

15.

Lag

om ändring av 13 a § i moderskapsunderstöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om moderskapsunderstöd (477/1993) 13 a §, sådan den lyder i lag 1307/2006, som följer:

13 a §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen. På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

16.

Lag

om ändring av 31 a § i lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om studiestöd (65/1994) 31 a §, sådan den lyder i lag 1080/2006, som följer:

31 a §

Rättelse av sakfel

Bestämmelser om rättelse av sakfel finns i 50 § i förvaltningslagen. På rättelse av sakfel tillämpas dock inte 50 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

Helsingfors den xx 2026

Statsminister

Förnamn Efternamn

...Minister Förnamn Efternamn